

Com actuar quan una família no vol que l'infant participi en les colònies escolars

En la "Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya" hi podem trobar un seguit de recomanacions que poden ser útils per a les colònies, que en aquest article us sintetitzem.

Un dels fenòmens que caracteritzen més clarament el nostre país és la creixent pluralitat que s'hi detecta i, especialment, la diversitat religiosa. Els centres educatius concentren aquesta pluralitat que es manifesta a través de les diferents maneres de fer de les persones que formen la comunitat escolar. La gestió de la diversitat als centres educatius ha de ser una oportunitat d'assolir les competències centrades en el viure i habitar el món, des del respecte, la reflexió crítica i el reconeixement de la diversitat religiosa, de pensament i consciència, però també preservant els principis bàsics i ètics de la nostra societat.

[La Guia per al respecte de la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya](#), editada pels departaments de [Governació i Relacions Institucionals](#) i [Ensenyament](#), té la finalitat de posar a l'abast dels centres instruments per orientar les qüestions relacionades amb la pluralitat de creences existent a les aules. És un document per ajudar els directius i docents dels centres educatius a valorar, des del coneixement de les cultures i religions, les diferents manifestacions i situacions quotidianes, en un marc de drets fonamentals, i que contribueixi a fer dels nostres centres un punt de trobada de persones diverses.

Entre d'altres, es fan propostes en l'àmbit de les activitats dels centres educatius que es realitzen fora del centre o de l'horari lectiu:

Per complementar la seva finalitat educativa, els centres educatius sovint organitzen un ampli ventall d'activitats formatives, culturals, esportives i lúdiques que es duen a terme al centre però més enllà de l'horari lectiu establert, o fora del centre, i tanmateix estan vinculades al currículum (excursions, sortides de tutoria, sortides del crèdit de síntesi, visites culturals, etc.). Les característiques d'aquestes activitats són força diverses i varien en aspectes tan importants com, per exemple, el grau d'implicació que es demana, la durada de l'esdeveniment, l'esforç, la despesa econòmica que suposen o el grau d'obligatorietat de l'assistència.

Per abordar les objeccions de les famílies a aquest tipus d'activitats, és recomanable dividir-les en dos grans blocs: les que tenen caràcter obligatori perquè formen part de la programació del currículum i les que, tot i tenir un alt valor educatiu, mantenen un caràcter voluntari (per exemple, les activitats extraescolars).

«La Llei d'educació estableix que l'alumnat té el deure d'assistir a classe i de participar en les activitats del centre»

Pel que fa a les activitats obligatòries vinculades al currículum, cal dir que en la majoria de centres la participació de l'alumnat no és una qüestió que generi conflictes greus. L'article 22.1 de [Llei 12/2009, d'educació](#) estableix que l'alumnat té el deure: a) d'assistir a classe i b) de participar en les activitats del centre. Ara bé, de vegades aquestes activitats xoquen amb les pràctiques habituals d'algunes famílies, la qual cosa genera objeccions per part dels pares i mares perquè els seus fills i filles hi participin. En moltes ocasions, però, les objeccions tenen més a veure amb qüestions econòmiques o de falta d'informació que no pas religioses. Pel que fa a la primera qüestió,

els centres educatius han de ser especialment curosos amb les despeses que generen aquestes activitats i, si és necessari i possible, facilitar que l'alumnat que ho necessita obtingui beques o ajuts, per de garantir la possibilitat d'assistència de tot l'alumnat.

Pel que fa a la informació, és cabdal articular una comunicació fluida amb les famílies. Les iniciatives que els centres emprenen per explicar les activitats programades i la importància que tenen en l'educació i la formació dels seus fills i filles obtenen, si es fan correctament, uns resultats excel·lents, la qual cosa demostra que és una bona resposta a les possibles objeccions familiars a les activitats obligatòries. De vegades han col·laborat en aquesta tasca mediadors, amb entrevistes individuals, reunions col·lectives explicatives, trucades a les llars, etc. Alguns centres han inclòs les activitats vinculades al currículum en la carta de compromís educatiu que signen pares o tutors legals juntament amb la direcció del centre.

Com s'ha comentat en altres apartats, quan els alumnes no volen participar en alguna d'aquestes activitats, de vegades ho expressen simplement no apareixent el dia que es realitzen. En aquestes situacions, els centres poden tenir diferents posicionaments: des de sancionar l'absència amb una «falta no justificada» fins a proposar alguna activitat alternativa que garanteixi l'assoliment dels aprenentatges que faran els seus companys amb l'activitat. És important recordar que, atès el caràcter obligatori d'aquest tipus d'activitats [els documents per a l'organització i la gestió de centres](#) estableixen a "organitzar l'atenció educativa d'aquests alumnes, d'acord amb el protocol que per a aquests supòsits determinin les normes d'organització i funcionament".

Pel que fa a les activitats voluntàries, és important tenir en compte que, tot i l'alt valor educatiu que poden tenir les activitats extraescolars, no tenen caràcter obligatori, la qual cosa comporta sovint la baixa participació d'alguns col·lectius d'alumnes (alguns nouvinguts estrangers, minories culturals o religioses, etc.). Per fomentar-les, alguns centres educatius prenen iniciatives que en fan més visibles els objectius i continguts, per exemple, exposar fotos de les activitats extraescolars a l'entrada del centre o passar gravacions de vídeo que mostren les activitats i els resultats. En alguns centres educatius amb pares molt contraris a deixar participar les seves filles en aquest tipus d'activitats, l'AMPA ha promogut activitats extraescolars de caire familiar.

Hi ha centres on la poca participació de l'alumnat en les activitats fora del centre o de l'horari lectiu ha fet que se'n reduís la freqüència o, fins i tot, que s'anul·lessin. L'experiència demostra que aquest camí no és el més recomanable, sinó tot al contrari: si es considera que les sortides vinculades al currículum o les activitats extraescolars són importants per completar l'educació de l'alumnat, cal fer tot el possible per oferir-les i engrescar tothom a participar-hi, sense excepcions. Una vegada més, cal donar a les famílies nouvingudes un temps d'adaptació. Amb el pas del temps, molts centres constaten avanços importants en l'augment de la participació.

Potser t'interessa: [Colònies inclusives](#), [Tothom de colònie](#), [El lleure, un dret fonamental](#), [Especial drets de la infància](#), [Especial colònies escolars](#)